

Fallskador och effekten av dämpande golv i Harstad

Johanna Gustavsson, Centrum för forskning om samhällsrisker, Karlstads universitet

Dämpande material – minskar det skador?

Vad orsakar en fallskada?

En skada uppstår när kroppens utsätts för energi som överstiger vad vävnaderna tål.

Energiprincipen!

STUDIEN

Fallfrekvens
/år

Fall som
inträffar på
vanligt golv

Dämpande
golv i 72
lägenheter

Fall som
inträffar på
dämpande
golv

Tid för data-
insamling
ca 4 år

5 boenden/
sjukhem

**193
deltagare**

**124 (64 %)
kvinnor**

**Medelålder
85.4 (SD 8.8)**

**174 (76 %)
personer föll
någon gång**

**Fallfrekvens
/år och
deltagare
1.9**

**Totalt
797 fall**

**174 fall på
dämpande
golv**

Fall och skador på olika boenden

	Antal fall (dämpande yta)	Antal skador (%)	Skador, vanligt golv (%)	Skador, dämpande golv (%)
Bergsodden	346 (174)	104 (21)	60 (35)	43 (25)
Bjarköy	143 (0)	24 (17)	24 (17)	0
Kveldsol	156 (1)	38 (24)	38 (25)	0
Slottet	77 (9)	24 (31)	23 (34)	0
Stangnes	75 (0)	33 (44)	33 (44)	0
Total	797 (184)	223 (28)	178 (29)	43 (25)

Hur påverkar dämpande sportgolv i sovrum fallskaderisken?

	Ojusterat	Justerat
Relativ risk (RR)	0.85 (0.63, 1.14)	0.79 (0.55, 1.13)
Risk per fall (dämpande)	0.250	0.235
Risk per fall (vanligt golv)	0.295	0.300
Risk differens (RD)	-0.045	-0.064

Hur påverkar dämpande sportgolv i sovrum fallskaderisken?

Det är **21%** mindre risk att skada sig när man faller på dämpande

Effekten varierar mellan **45%** minskad risk till **13%** ökad risk

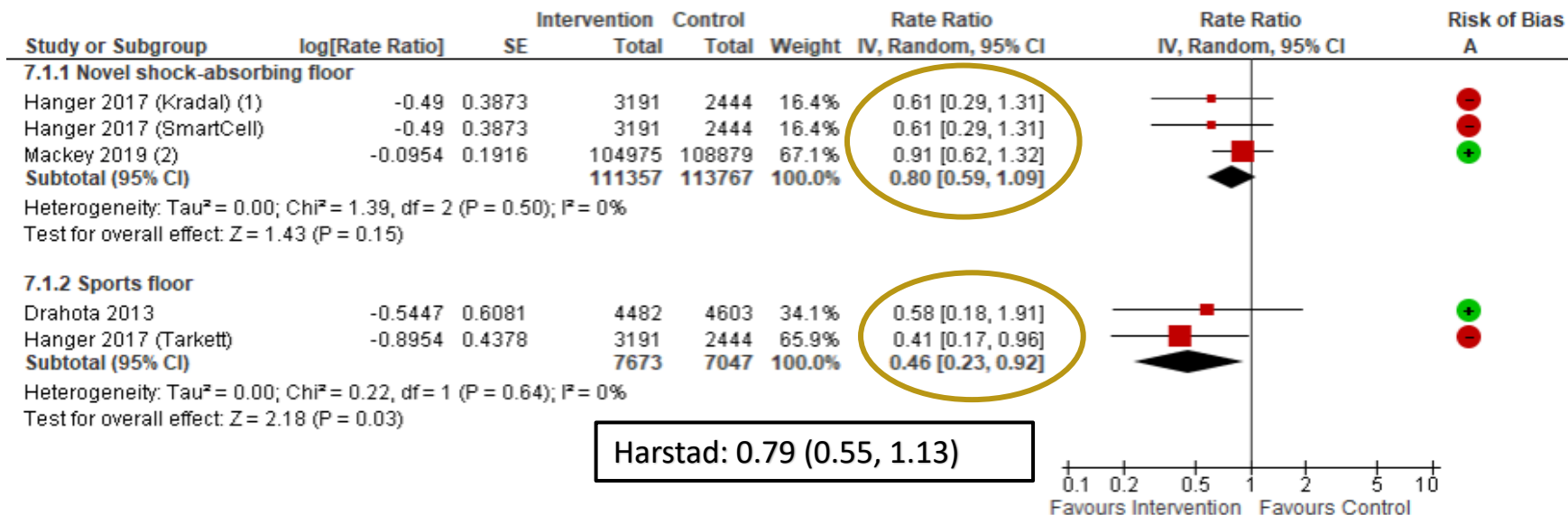
2.35 av 10 fall på dämpande golv slutar i skada

3 av 10 fall på vanligt golv slutar i skada

Hur säkra är vi på att dämpande golv har en skademinskande effekt?

Forskningsläget:

Test for subgroup differences: Chi² = 2.01, df = 1 (P = 0.16), I² = 50.2%

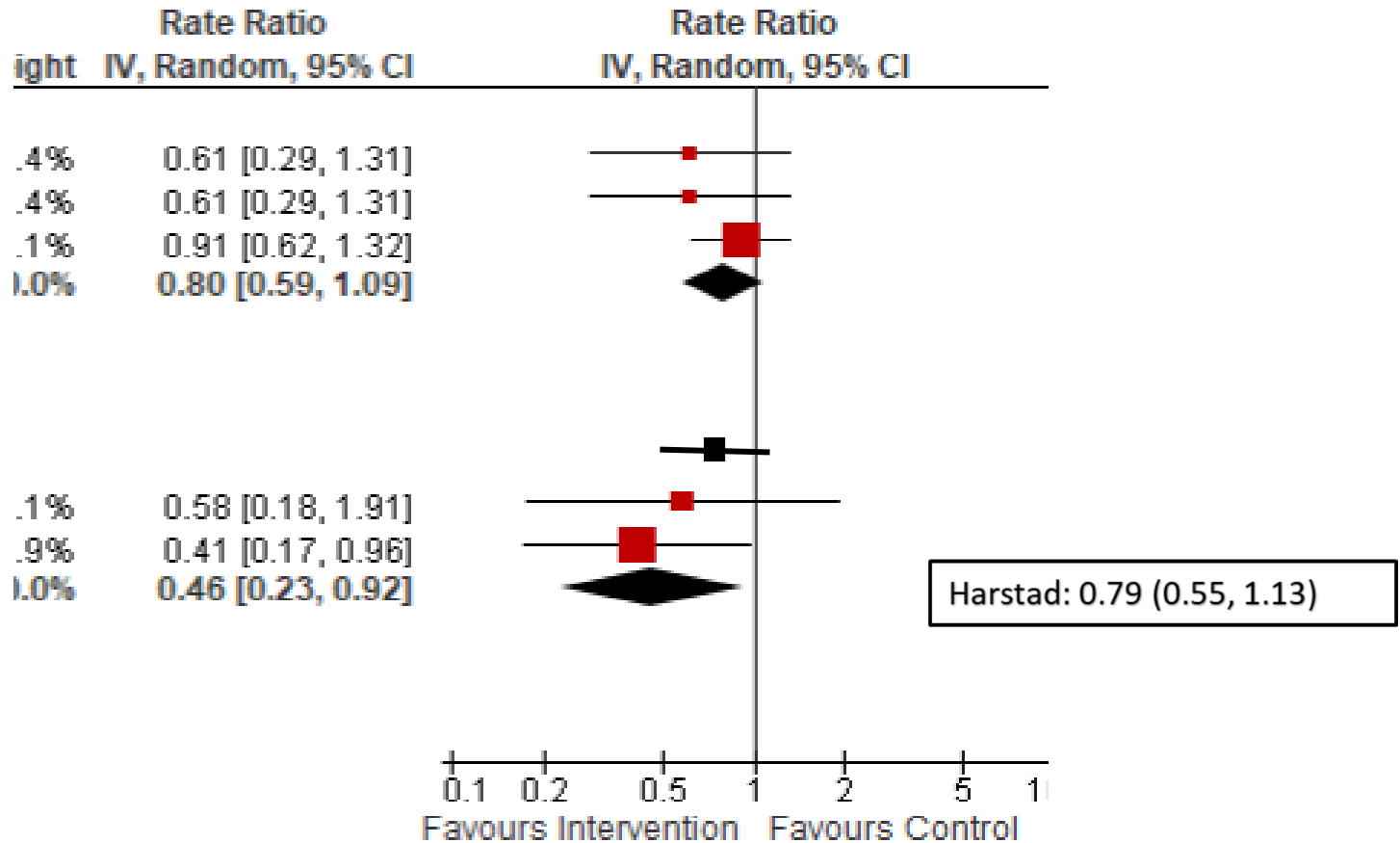
Footnotes

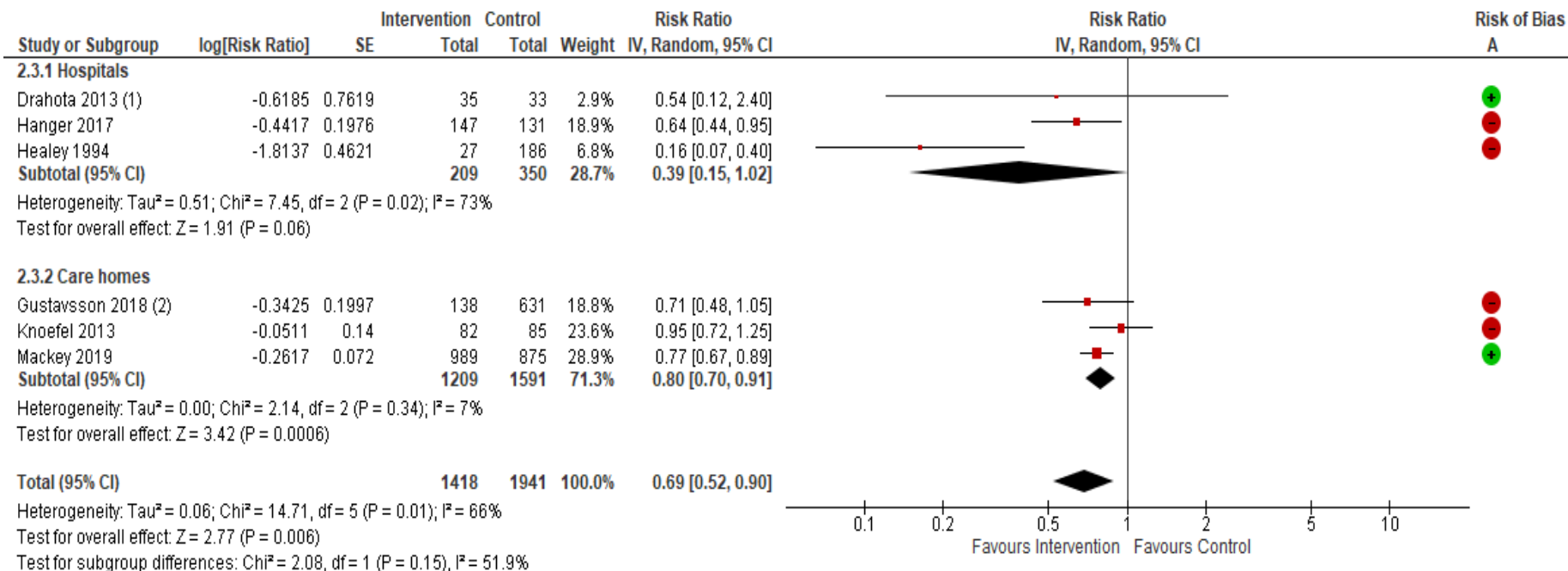
(1) Data for Hanger 2017 are derived & unpublished; Control group data are shared between comparisons.

(2) No. of person bed-days (total) in each group provided by the study author

Risk of bias legend

(A) Overall risk of bias

Footnotes

(1) Data have been adjusted for clustering (ICC = 0.046)

(2) Data adjusted for age, sex, BMI, visual and cognitive impairments, walking ability, hip protectors, fall location (room type), activity when falling, time of day.

Risk of bias legend

(A) Overall risk of bias

Hur säkra är vi då?

- De studier som finns tyder på en effekt där risken för skada minskar med upp till en halvering
- Studierna är inte av högst kvalitet enligt den så kallade evidenshierarkin
- Den teoretiska evidensen är mycket god
- Sportgolv är prisvärt
- Sportgolv fungerar väl i vårdmiljöer

= tillräckligt säkra

Fall och skador på olika golv

	Fall på vanligt golv		Fall på dämpande golv	
	Ingen skada, antal (%)	Skada, antal (%)	Ingen skada, antal (%)	Skada, antal (%)
Män	139 (71)	58 (29)	61 (74)	22 (27)
Kvinnor	295 (71)	120 (29)	70 (78)	20 (22)

Lindriga skador =
blåmärken,
uttalad smärta
och sår som inte
behöver sys

Måttliga skador =
sår som tejpas
eller sys

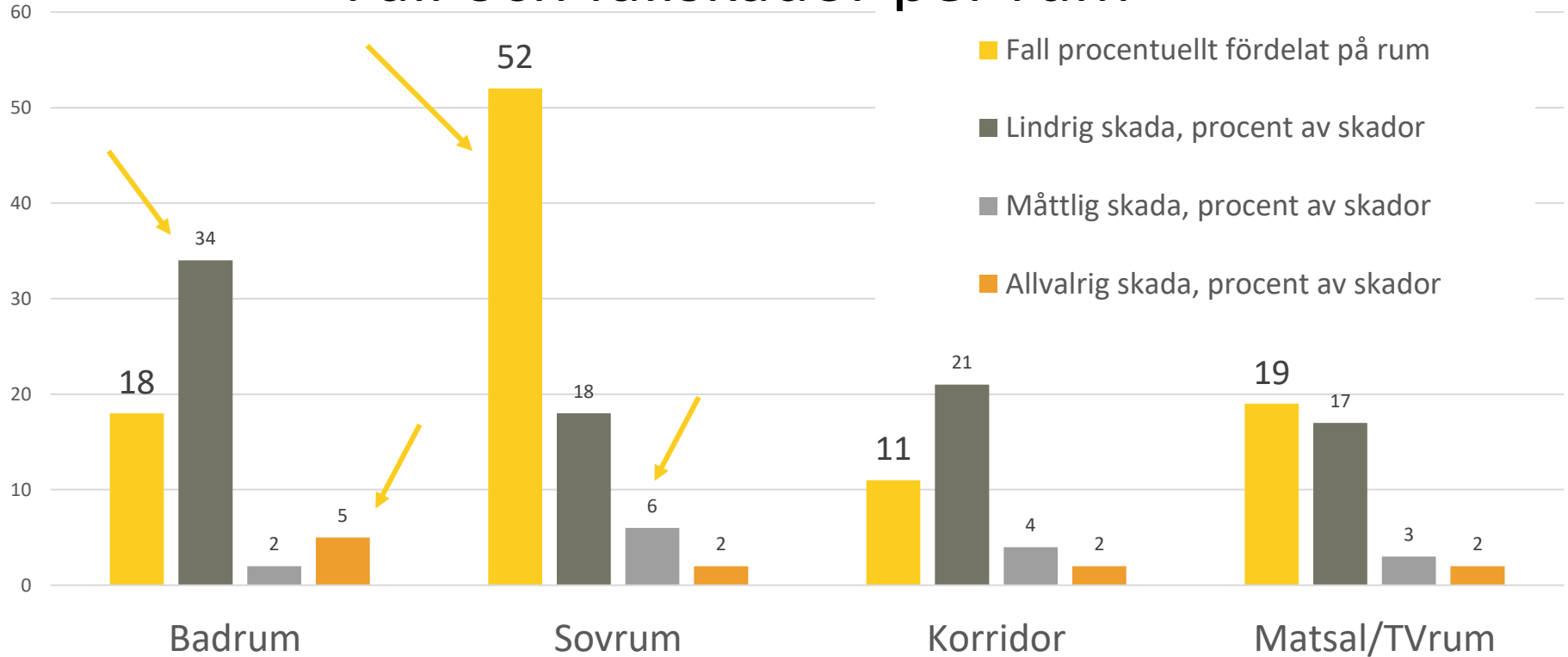
Allvarliga skador
= frakturer och
skallskador

Skadegrad	Antal (%)
Ingen	568* (72.3)
Lindrig skada	163 (20.7)
Måttlig skada	35 (4.5)
Allvarlig	18 (2.2)

*Fall där det var oklart vilken fallytan var har plockats bort här och i kommande resultat.

Fall och fallskador per rum

Skadad kroppsdel

	Lindrig	Måttlig	Allvarlig	Avliden
Huvud	48 %	68 %	6 %	0 %
Arm	17 %	9 %	24 %	0 %
Ben	17 %	9 %	0 %	0 %
Hand	3 %	3 %	0 %	0 %
Rygg	11 %	3 %	18 %	0 %
Höft/skinka/bäcken	4 %	9 %	53 %	100 %
Uppgift saknas	1 %	0 %	0 %	0 %

Tidpunkt för fall

	Antal fall (% av fallen)	Skador, antal (% av fall som lett till skada)
Tidig morgon (04.00-7.59)	117 (15)	33 (28)
Förmiddag (08.00-11.59)	119 (15)	22 (19)
Tidig eftermiddag (12.00-15.59)	187 (24)	56 (30)
Eftermiddag kväll (16.00-19.59)	112 (14)	33 (39)
Sen kväll (20.00-23.59)	158 (20)	43 (27)
Natt (24.00-03.59)	93 (12)	34 (37)

	Antal	Procent
Januari	70	8,9
Februari	56	7,1
Mars	64	8,1
April	67	8,5
Maj	54	6,9
Juni	73	9,3
Juli	53	6,7
Augusti	76	9,7
September	81	10,3
Oktober	64	8,1
November	74	9,4
December	54	6,9

Aktivitet vid fall

	Antal fall	Procent
Flyttade sig till/från säng	127	16,5
Flyttade sig till/från stol	124	16,1
Gick i trappa	1	,1
Gick utomhus	3	,4
Låg i stol/rullstol, låg i säng	46	6,0
Stod still	5	,6
Gick inomhus	165	21,4
Annat	72	9,4
Vet ej	68	8,8
Saknas	159	20,6

	Ingen		Lindrig skada		Måttlig skada		Allvarlig	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
fall vid låg förflyttning	191	42,4	49	41,9	9	29,0	2	15,4
fall från sittande/liggande	34	7,6	7	6,0	5	16,1	0	0,0
fall vid stående/gående	121	26,9	33	28,2	13	41,9	7	53,8
oklar aktivitet	104	23,1	28	23,9	4	12,9	4	30,8

Att registrera fall

- 11 fallhändelser saknade uppgift om skadan
- För 51 fall bedömdes händelsen som allvarlig trots att ingen skada uppkommit
- 140 kodades som mindre allvarliga trots att kroppsskada uppstod
- 55 fallhändelser var kodade som vanligt golv trots att de inträffat i sovrum på Bergsudden

- **Dämpande golv har en skademinskande effekt**
- **Många skador på huvudet**
- **Många fall sker på natten**

Tack!

Johanna.Gustavsson@kau.se

